

Instituut Verbeeten maakt statement met nieuwe vestiging

Een cadeau voor patiënten en personeel

Begin september nam Instituut Verbeeten in 's-Hertogenbosch een gloednieuwe vestiging voor radiotherapie in gebruik. Hierdoor wordt een gedeelte van de bestralingscapaciteit verplaatst van Tilburg naar 's-Hertogenbosch, waardoor patiënten minder ver hoeven te reizen voor hun behandeling. Het fijn gedetailleerde ontwerp van EGM architecten oogt fraai in zijn omgeving. Maar indruk maakt vooral het interieur, waarmee een uiterst warme en hoopvolle sfeer is gecreëerd. De filosofie van healing environment is in elke ruimte bijna tastbaar toegepast. Patiënten reageren van lovend tot laaiend enthousiast. En voor medewerkers is het een feest er te mogen werken, aldus Luc Scheijmans, arts en een van de drijvende krachten achter de nieuwbouw.

Scheijmans noemt het nieuwe gebouw een 'schot in de roos'. Het blijkt allerminst een toevalstreffer als hij de weg ernaartoe schetst. "We werken met een zeer patiëntgericht zorgtraject, met optimale benutting van beschikbare capaciteit en 'state-of-the-art' technologieën. De toename van het aantal patiënten noopte echter tot uitbreiding van de bestralingscapaciteit. We

hebben onszelf toen als eerste de vraag gesteld: Wat kunnen we extra doen om patiënten op hun gemak te stellen? We wilden de zorg dichtbij huis brengen, maar daarmee alleen ben je er niet. Na ons verdiept te hebben in literatuur en onderzoeken, hebben we het begrip healing environment omarmd. Het werd een uitdaging dat invulling te geven."

In de huid van de patiënt

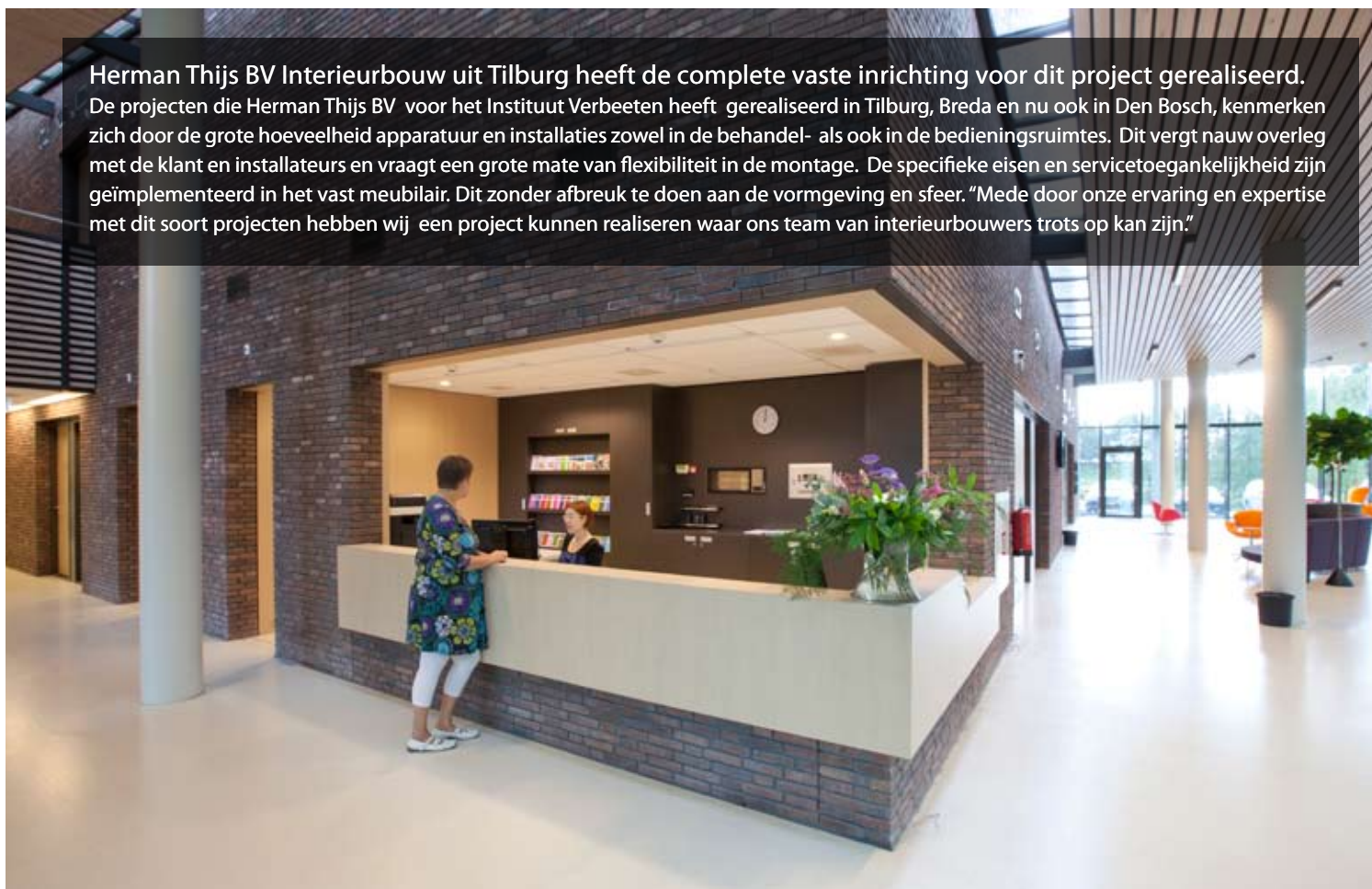
Bas Molenaar, partner van EGM architecten, ging met Instituut Verbeeten die uitdaging aan. "We werken al een flink aantal jaren aan de toepassing en verdere ontwikkeling van de filosofieën van healing environment en Planetree. Door onze aanpak, een soort 'ontwerpend onderzoeken', komen we tot een steeds beter antwoord op de specifieke vraag van de opdrachtgever. Bovendien vraagt elke nieuwe opgave, ook door de locatie, een eigen benadering."

De centrale vraag was waar de beleving van de bestralingspatiënt zich op focust. Molenaar zette als hoogleraar Bouw Gezondheidszorg zijn toenmalige studenten van de TU Eindhoven aan het werk. "Wat is nou de echte vraag? Wat kun je nog bedenken? Waar moeten de accenten komen te liggen? Dat wilden we boven tafel krijgen. Deze patiënten komen vaak terug, soms dagen achter elkaar; het is eng, lastig, onzeker. Daarbij speelt er veel meer rond zo'n ingrijpend ziektebeeld dan alleen de behandeling in het ziekenhuis. Wat maakt iemand allemaal mee? Je smaak verandert bijvoorbeeld. Al die kennis is van belang om een goede omgeving te creëren."

Na een indringend college van een 'ervaren' patiënt, interviewden de studenten patiënten werden gebouwen en interieurs gefotografeerd en werden er creatieve ideeën gegenereerd. Dat gaf geweldig veel nieuwe input. Scheijmans: "Wat wij als vanzelfsprekend aannamen, stelden zij opnieuw ter discussie. Door daar nog eens goed over na te denken, scherp je alles enorm aan." ►

Herman Thijs BV Interieurbouw uit Tilburg heeft de complete vaste inrichting voor dit project gerealiseerd. De projecten die Herman Thijs BV voor het Instituut Verbeeten heeft gerealiseerd in Tilburg, Breda en nu ook in Den Bosch, kenmerken zich door de grote hoeveelheid apparatuur en installaties zowel in de behandel- als ook in de bedieningsruimtes. Dit vergt nauw overleg met de klant en installateurs en vraagt een grote mate van flexibiliteit in de montage. De specifieke eisen en servicetoegankelijkheid zijn geïmplementeerd in het vast meubilair. Dit zonder afbreuk te doen aan de vormgeving en sfeer. "Mede door onze ervaring en expertise met dit soort projecten hebben wij een project kunnen realiseren waar ons team van interieurbouwers trots op kan zijn."

Het rotsblok dat houvast biedt

De volgende vraag was hoe een gebouw te ontwerpen met alle functies die er nu eenmaal in moeten én dat eraan bijdraagt dat de patiënt niet opziet tegen het bezoek aan dat gebouw. Het concept ontstond van een soort rotsblok, het houvast, met daarin de technische apparatuur en eromheen 'ontspannen' werk- en wachruimtes. Carolien Euser van EGM architecten werkte dat concept uit in een functioneel ontwerp. Ze zegt daarover: "Wat me opviel bij Instituut Verbeeten is dat men ongelooflijk betrokken is met de mensen die er komen en de open manier waarop ze werken. Dat wilde ik laten terugkomen in het gebouw. De bestralingsbunkers wilde ik daarom niet verstoppen, ze zijn immers het centrale deel van de behandeling, dat wat de genezing bevordert. Dat mag gezien

worden. Het omhulsel moest uitstralen dat men er echt welkom is." Haar eerste maquette overtrof direct alle verwachtingen. Luc Scheijmans: "Ik heb het als het ware uit haar handen gegrist en ben er het hele instituut mee doorgegaan:

'Een gebouw is altijd zo goed als de interactie tussen opdrachtgever en architect'

Dit gaat het worden, kijk eens wat fantastisch." Euser speelde met plafondhoogtes, materialen, lichtinval, dubbelgebruik van onderzoek- en spreekkamers, en betrok nadrukkelijk de buitenruimte in haar ontwerp. "Een prachtige omgeving met aan de ene kant een mooi groengebied, aan de andere kant het nieuwe Jeroen Bosch Ziekenhuis, met zijn levendige verkeersstromen."

Er is zorgvuldig aandacht besteed aan de entreehal en wachruimten. De open plattgrond

De ambiance van de bestralingsruimte is naar wens van de cliënt qua lichtkleur en -intensiteit te bepalen.

biedt de mogelijkheid om verschillende wacht-ruimten met elkaar te verbinden, terwijl de vormgeving iedere wachtruimte zijn eigen karakter geeft. Vanuit de receptie is overzicht op de verschillende wachtruimten, waardoor patiënten altijd in directe nabijheid een zichtbaar aanspreekpunt hebben. Ook het ondersteunend personeel blijkt tevreden. Hun 'gewone' werkplekken zijn helder, royaal en ruim voorzien van daglicht. Euser is blij met alle complimenten, maar deelt de eer onmiddellijk. "Een gebouw is altijd zo goed als de interactie tussen opdrachtgever en architect."

Trouw aan concept

Toen kwam het lastigste: Hoe houd je van maquette naar gebouw die kwaliteit vast? Toon Trouw, hoofd facilitair bedrijf, daarover: "Het budget lag vast en we hadden door de reces-

sie de wind mee. We konden scherp aanbesteden en daarna met een slagvaardige aannemer, installateurs en adviseurs ook snel doorpakken. Natuurlijk zijn er discussies geweest. Over de materiaalkeuze, over hoe bepaalde zaken uitgevoerd moesten worden. Het dak bijvoorbeeld – beeldbepalend voor het aanzicht, maar ook de binnenafwerking van het pand – bleek sneller getekend dan gemaakt. Maar ondanks de discussies en emoties is er nauwelijks aan het ontwerp getornd. En het is door de grote betrokkenheid van alle partijen in goed tien maanden gerealiseerd."

Ook aan de inrichting zijn geen concessies gedaan. De indrukwekkende wachtstoelen bieden de mogelijkheid voor de patiënt zich af te zonderen van zijn omgeving of die juist tegemoet te treden. En de lichtkunstwerken zorgen er samen met het interieur voor dat het gebouw

dagelijks een nieuwe indruk maakt, de patiënt afleiding bezorgt en dagelijkse sores even naar de achtergrond verdringt. Trouw: "We wilden achteraf geen spijt krijgen door ons zorgvuldig doordachte concept op het laatst nog geweld aan te doen."

"Er is door een gemotiveerd team enthousiast aan gewerkt," aldus Luc Scheijmans. "Het is echt ons gebouw geworden." ■

FEITEN EN CIJFERS

PROJECT: Instituut Verbeeten

Opdrachtgever: Instituut Verbeeten

Architect: EGM Architecten, Dordrecht

Adviseur installaties: Deerns, Maastricht

Vast-meubilair: Herman Thijs, Tilburg